

جمهوری آذربایجان در سالی که گذشت

جمهوری آذربایجان در حالی سال ۲۰۲۰ را به پایان می برد که اگرچه همه گیری کرونا ضربه سختی به اقتصاد این کشور وارد آورده است اما شادی ناشی از آزاد سازی سرزمین های اشغال شده کام مردم این کشور را پس از ۲۸ سال شیرین کرده و آن را به سالی فراموش نشدنی تبدیل کرده است .

به گزارش آران نیوز به نقل از ایرنا؛ جنگ ۴۴ روزه ارمنستان و جمهوری آذربایجان و آزادسازی سرزمینهای این کشور در قره باغ که نزدیک به ۳۰ سال تحت اشغال نیروهای ارمنی قرار گرفته بود ، برگزاری انتخابات زودهنگام ششمین دوره مجلس ملی و پیروزی حزب حاکم " آذربایجان نوین " در این انتخابات ، ادامه اصلاحات ساختاری در جمهوری آذربایجان و در قالب آن برکناری تنی چند از مقامات بلندپایه از جمله این تحولات به شمار می رود.

برگزاری انتخابات زودهنگام ششمین دوره مجلس ملی

ششمین دوره انتخابات مجلس ملی جمهوری آذربایجان قرار بود در پاییز سال ۲۰۲۰ میلادی برگزار شود ولی دولت باکو در قالب اصلاحات ساختاری در حال اجرای این کشور ، ۹ فوریه (۲۰ بهمن ماه ۹۸) درباره برگزاری انتخابات زودهنگام مجلس ملی تصمیم گرفت .
انتخابات زودهنگام ششمین دوره مجلس ملی جمهوری آذربایجان با رقابت یک هزار و ۳۱۴ نامزد در ۱۲۵ حوزه انتخاباتی در سراسر این کشور به غیر از مناطق تحت تصرف نیروهای ارمنی در قره باغ، برگزار شد.
بر اساس نتایج این انتخابات حزب حاکم "آذربایجان نوین" ۶۵ کرسی در مجلس ۱۲۵ نفره این کشور را به خود اختصاص داد. همچنین ۴۰ نفر از نامزدهای مستقل که بسیاری از آنها هوادار دولت فعلی باکو به شمار می روند، توانستند به مجلس ملی راه یابند.
طبق قانون انتخاباتی جمهوری آذربایجان، انتخابات مجلس ملی این کشور بر اساس نظام انتخاباتی اکثریتی برگزار می شود و در سراسر این کشور در مجموع ۱۲۵ حوزه انتخاباتی وجود دارد که از هر حوزه فقط یک نامزد که بیشترین آرا را به دست آورده باشد، انتخاب و راهی مجلس می شود.
حزب حاکم "آذربایجان نوین" در پنجمین دوره انتخابات پارلمانی نیز اکثریت کرسی های مجلس ۱۲۵ نفره این کشور را به خود اختصاص داده بود.
برخی احزاب و تشکل های سیاسی از جمله "جبهه خلق" و "شورای ملی نیروهای دموکراتیک" که گرایش های غربی دارند، با ادعای نبود شرایط لازم برای برگزاری انتخابات آزاد و شفاف از مشارکت در این دوره از انتخابات جمهوری آذربایجان خودداری کردند.

آزادسازی سرزمینهای اشغالی در قره باغ

آزادسازی سرزمین های جمهوری آذربایجان در قره باغ در جریان جنگ ۴۴ روزه و پایان دادن به اشغال ۲۸ ساله این منطقه از سوی ارمنستان را می توان عمده رویداد مهم سال ۲۰۲۰ میلادی جمهوری آذربایجان ارزیابی کرد .
با امضای بیانیه سه جانبه از سوی روسای جمهوری آذربایجان ، روسیه و نخست وزیر ارمنستان در ۲۰ آبان ماه گذشته در باره پایان جنگ و برقراری صلح در قره باغ وضعیت حاکم در منطقه مورد مناقشه قره باغ که ۲۸ سال بود ادامه داشت ، بطور اساسی تغییر یافت .
جمهوری آذربایجان در نتیجه درگیری های نظامی ۴۴ روزه که ششم مهر ماه امسال آغاز شد توانست سرزمینهای اشغالی خود را از دست نیروهای ارمنی در قره باغ آزاد کند .
ارمنستان در جریان جنگ اول قره باغ در سالهای ۱۹۹۲ الی ۱۹۹۴ میلادی منطقه قره باغ کوهستانی جمهوری آذربایجان و هفت شهرستان دیگر این کشور از جمله "لاچین" ، "کلیجر" ، " قبادلی" ، " خوجاوند" و نیز سه شهرستان " فضولی" ، " جبرایل" و "زنگیلان" واقع در کنار رود ارس در نزدیکی مرز جمهوری اسلامی ایران را اشغال کرده بود .
مذاکرات حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ در طول ۲۸ سال گذشته به میانجیگری گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا که آمریکا ، فرانسه و روسیه ریاست مشترک در این گروه میانجی را بر عهده دارند، دچار شکست شده و هیچ پیشرفتی در آن حاصل نشد .
همچنین پس از روی کار آمدن در سال ۲۰۱۸ میلادی دولت جدید در ارمنستان به رهبری " نیکول پاشینیان" این مذاکرات می توان گفت بطور کامل متوقف شد و علاوه بر آن برخی تحرکات دولت ارمنستان در قره باغ و نیز بیانیه های مسوولان این کشور مبنی بر این که حاضر نیستند سرزمینهای تحت اشغال را پس دهند و قره باغ جزو ارمنستان است ، به تنش در منطقه دامن زد .
قبل از آغاز جنگ دوم قره باغ در ۲۷ سپتامبر (ششم مهر ماه) ، درگیری های نظامی چند روزه در تابستان سال جاری (در ماه جولای) میان نیروهای آذربایجان و ارمنستان روی داد که تلفات جانی در هر دو طرف در برداشته و با دخالت میانجیگران بین المللی و بخصوص روسیه این درگیری ها متوقف شد .
درگیری های نظامی آغاز شده در ششم مهر ماه گذشته ۴۴ روز ادامه داشت و با امضای بیانیه سه جانبه روسای جمهوری آذربایجان ، روسیه و نخست وزیر ارمنستان متوقف و آتش بس اعلام شد .
بر اساس این بیانیه سه جانبه در منطقه نیروهای حافظ صلح روسیه به تعداد یک هزار و ۹۶۰ نظامی ، ۹۰ ماشین زره پوش و ۳۸۰ خودروی نظامی به مدت ۵ سال مستقر شدند .
همچنین طبق این سند آوارگان جنگی تحت کنترل کمیسری عالی سازمان ملل متحد در امور آوارگان به منطقه قره باغ کوهستانی و شهرستانهای همجوار آن بر می گردند .
یکی از توافقات حاصله بر اساس این بیانیه مشترک ، از سر گرفتن فعالیت مسیرهای حمل و نقل زمینی در منطقه و ایجاد مسیر ارتباط زمینی میان مناطق غربی جمهوری آذربایجان و نخجوان از طریق خاک ارمنستان تحت کنترل نیروهای حافظ صلح روسیه می باشد .
یکی از مفاد بیانیه سه جانبه شامل تاسیس مرکز کنترل بر آتش بس در قره باغ می باشد و پرسنل این مرکز متشکل از نظامیان ترکیه و روسیه خواهد بود .
منابع خبری نیز به نقل از وزارت دفاع ترکیه گزارش دادند که بر اساس هماهنگی های انجام گرفته میان نهادهای مربوطه ترکیه ، روسیه و جمهوری آذربایجان مرکز کنترل بر آتش بس به زودی در اراضی شهرستان آزاد شده "آقدام" مستقر خواهد شد .
نیروهای ارمنی در این ۲۸ سال گذشته بسیاری از مناطق مسکونی در قره باغ را بطور کامل تخریب و ویران کرده و چند شهرستان از جمله "جبرایل" ، " زنگیلان" ، " قبادلی" و بخش اشغال شده شهرستان " فضولی" نابود شده است .

دولت جمهوری آذربایجان در این ارتباط برنامه ریزی کرده است ، پروژه های بزرگ عمرانی و بازسازی در سرزمینهای آزاد شده را اجرا کند و در این ارتباط پیش بینی شده است از بودجه عمومی این کشور برای سال آینده میلادی ۲۰۲۰ میلیارد منات (۱.۳ میلیارد دلار) اختصاص یابد .

" الهام علی اف " رییس جمهوری آذربایجان در بیانیه های اخیر خود شرکت های کشورهای دوست را به مشارکت فعال در اجرای پروژه های عمرانی و بازسازی در قره باغ دعوت کرد.

مشارکت شرکت های ایرانی در روند بازسازی سرزمینهای آزاد شده یکی از موضوعات عمده مورد مذاکره در سفر اخیر هیات اقتصادی جمهوری آذربایجان به سرپرستی شاهین مصطفی اف معاون نخست وزیر این کشور به تهران بوده است .

همه گیری ویروس کرونا و پیامدهای آن در جمهوری آذربایجان

جمهوری آذربایجان نیز مانند دیگر کشورها با بدو بروز همه گیر ویروس کرونا در راستای مقابله با این بیماری و کاهش اثرات منفی آن بر اقتصاد این کشور تلاش کرده است . دولت جمهوری آذربایجان همزمان با اجرای اقدامات پیشگیرانه بهداشتی و اعمال محدودیت سخت قرنطینه ای برای مقابله با کووید ۱۹ ، در مرحله نخست با اختصاص دو میلیارد و ۵۰۰ میلیون منات (یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار) کمک مالی برای فعالیتهای اقتصادی سعی داشت تأثیرات منفی شیوع کرونا ویروس به اقتصاد کشور را به حداقل برساند .

این کمک مالی دولت به واحدهای اقتصادی و کارآفرینان در قالب اجرای برنامه ویژه هیات دولت جمهوری آذربایجان توزیع شد . این برنامه همچنین شامل ارایه کمک مالی ماهانه به کارکنان واحدهای تولیدی با هدف جلوگیری از اخراج آن ها در شرایط تعطیلی و یا کاهش فعالیتهای اقتصادی شده است .

دولت جمهوری آذربایجان همچنین در شرایط همه گیری بیماری کووید ۱۹ ماهانه ۱۹۰ منات (۱۱۰ دلار) کمک مالی برای افراد بیکار که مجموع تعداد آنان ۳۰۰ هزار نفر در این کشور اعلام شده است ، اختصاص داده است .

این در حالی است که " میکائیل جباراف " وزیر اقتصاد جمهوری آذربایجان خسارت روزانه به اقتصاد جمهوری آذربایجان از همه گیری کرونا ویروس را ۱۲۰ تا ۱۵۰ میلیون منات (برابر ۷۰ تا ۸۸ میلیون دلار) اعلام کرد .

بر این اساس است که " الهام علی اف " رییس جمهوری آذربایجان با اشاره به تأثیرات منفی شیوع کرونا ویروس به اقتصاد این کشور ، از هیات دولت خواستار تجدید نظر و کاهش هزینه هایی شد که در اولویت دولت نمی باشند .

علی اف همچنین با اشاره به این که بیش از ۶۰۰ هزار نفر در جمهوری آذربایجان بر اثر همه گیری کرونا شغل خود را به طور موقت از دست دادند ، افزود : دولت پرداخت بخش قابل توجه از حقوق ماهانه این افراد را بر عهده گرفته است .

کارشناسان اقتصادی جمهوری آذربایجان در ارزیابی وضعیت اقتصادی این کشور در شرایط همه گیری کووید ۱۹ ، حوزه گردشگری را متحمل بیشترین آسیب از شیوع کرونا عنوان کردند .

به نظر آنها پی آمدهای نامطلوب شیوع کرونا ویروس به حوزه صادراتی جمهوری آذربایجان چندان هم قابل توجه نمی باشد چرا که بیش از ۹۰ درصد از صادرات جمهوری آذربایجان را نفت و فرآورده های نفتی تشکیل می دهد و شرایط صنعت نفت و گاز کشور بیشتر به وضعیت بازار جهانی نفت بستگی دارد .

بخشی از صادرات جمهوری آذربایجان همچنین شامل طلا ، پنبه و میوه و تره بار می باشد که بازارهای جهانی نیز تقاضای بیشتری برای این محصولات دارند و بنا بر این انتظار نمی رود شیوع کرونا ویروس در جمهوری آذربایجان بر فعالیتهای این حوزه های اقتصادی تأثیر منفی داشته باشد .

کارشناسان اقتصادی جمهوری آذربایجان همچنین عقیده دارند که همه گیری کووید ۱۹ هرچند تأثیر منفی به روابط اقتصادی منطقه ای و تا حدی قطع ارتباطات اقتصادی میان کشورهای منطقه شده است ولی با این حال بر اساس توافق کشورهای منطقه ، مسیرهای ترانزیتی در خاک این کشورها از جمله جمهوری آذربایجان همچنان فعال می باشد .

جمهوری آذربایجان نیز همچون دیگر کشورها در خصوص مقابله با شیوع ویروس کرونا در این کشور اقدام کرده است و با اعمال محدودیت سخت قرنطینه ای برای جلوگیری از افزایش موارد ابتلای به این ویروس تلاش می کند .

به گزارش منابع رسمی جمهوری آذربایجان ، تاکنون بیش از ۲۱۰ هزار نفر در این کشور با جمعیت ۱۰ میلیون نفری به ویروس کرونا مبتلا شده اند که نزدیک به ۱۵۶ هزار نفر از آن ها درمان و از بیمارستان ترخیص شده و دو هزار و ۳۸۰ نفر جان خود را از دست داده اند .

اصلاحات ساختاری و برکناری تنی چند از مقامات بلندپایه

دولت جمهوری آذربایجان در سالهای اخیر یکی از وظایف عمده فعالیت خود را اجرای اصلاحات ساختاری در این کشور با هدف بهبود و تکمیل فعالیتهای دولتی و مقابله با فساد اقتصادی اعلام کرده است .

در قالب اجرای اصلاحات ساختاری در جمهوری آذربایجان جلب بیشتر جوانان به امور اداری و به کار گیری بیشتر نوآوری ها در فعالیتهای دولتی رسمی از جمله اهداف دولت اعلام شده است .

" الهام علی اف " رییس جمهوری آذربایجان مبارزه با فساد اقتصادی در قالب اصلاحات ساختاری در نهادهای رسمی را از اولویتهای دولت این کشور اعلام کرده است . رییس جمهوری آذربایجان در سخنرانی های اخیر خود به مقامات و مامورین دولتی بارها هشدار داد ، دولت مصمم به مبارزه قاطعانه با فساد اقتصادی در نهادهای رسمی است و هیچ کس از آن مصون نخواهد ماند .

" ابوالفضل قارایف " وزیر فرهنگ جمهوری آذربایجان که برکنار و سپس زندانی شد

در چارچوب مبارزه با فساد اقتصادی تنی چند از مقامات بلندپایه وزارت امور خارجه و وزارت فرهنگ جمهوری آذربایجان در سال ۲۰۲۰ میلادی بازداشت و روانه زندان شدند .

در پی این اقدام نیروهای انتظامی ، " المار محمدیاراف " و " ابوالفضل قارایف " به ترتیب وزیران امور خارجه و فرهنگ جمهوری آذربایجان برکنار شدند .

همچنین در سال ۲۰۲۰ میلادی فرمانداران هفت شهرستان جمهوری آذربایجان به اتهام فساد اقتصادی و رشوه خواری و سوء استفاده از اختیارات بازداشت و روانه زندان شدند .